VALTIOVARAINMINISTERIÖ

18.11.2015

Eduskunnan lakivaliokunnalle

Hallituksen esityksestä eduskunnalle perinnönjaon oikaisua ja omaisuuden palautusvelvollisuutta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 72/2015 vp) asiantuntijakuulemisessa esitetyistä seikoista

Lakivaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä lausuntoa eräistä asiantuntijakuulemisessa esiin tuoduista seikoista.

Palautettava tuotto

Palautusvelvollisuuden piiriin kuuluvaa palautettava tuottoa koskevaa sääntelystä on asiantuntijakuulemisessa todettu, että palautusvelvollinen on voinut joutua maksamaan tuloveroa saamastaan tulosta, esimerkiksi vuokratulosta. Suoritettu vero ei olisi ehdotetuissa säännöksissä tarkoitettu sellainen kustannus, josta palautusvelvollisella olisi ehdotetun PK 23 a luvun 7 §:n nojalla oikeus saada kuolinpesän varoista korvaus. Näin ollen palautusvelvollinen joutuisi palauttamaan enemmän kuin hän on itselleen veron jälkeen saanut.

Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan tähän rinnastettavia tilanteita on voinut esiintyä jo nyt esimerkiksi lakiosan täydennyskanteiden yhteydessä, joissa legaatinsaaja on joutunut maksamaan hyvitystä perilliselle myös tuoton osalta. Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan, jos tuotto on verotettu, mutta koko tuotto joudutaan palauttamaan, verotusta on voitu oikaista oikaisuaikojen puitteissa. Tällaisissa tilanteissa palautusvelvollisuuden sovittelua aiemmin maksetun veron perusteella tuskin voidaan pitää perusteltuna.

Oikaisuaikojen päätyttyä asetelma on toinen. Tällöin voisi valtiovarainministeriön käsityksen mukaan tulla arvioitavaksi yhtäältä se, voidaanko palautusvelvollisuutta 8 §:n mukaan sovitella, toisaalta se, mikä tällöin on palautettavasta omaisuudesta saadun tuoton 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu arvo: mahdollisesti se arvo, josta vero on vähennetty?

Valtiovarainministeriö jättää valiokunnan harkintaan sen, olisiko ehdotetun säännösten mukaista palautusvelvollisuutta näissä tilanteissa pidettävä siten kohtuuttomana, että palautusvelvollisuutta olisi soviteltava, ja olisiko siitä erikseen säädettäväkin.

Tuloverotuksen oikaisuaikojen lyhentämisestä, mihin lausuntopyynnön kohteena olevassa asiantuntija-arviossa on viitattu, tehtäneen hallituksen piirissä ratkaisut lähikuukausien aikana. Asia liittyy Verohallinnossa vireillä olevan laajan tietojärjestelmäuudistuksen yhteydessä toteutettaviin valtiovarainministeriössä valmisteltavana oleviin lainsäädäntömuutoksiin, joissa yhtenä aiheena on muutosverotusten määräaikojen yhtenäistäminen eri verolajeissa. Tarkoituksena ei ole, että muutosverotuksen määräajoissa otettaisiin huomioon nyt puheena olevia todennäköisesti verrattain harvinaiseksikin jääviä tilanteita.

Valtiovarainministeriö Snellmaninkatu 1 A, Helsinki PL 28, 00023 Valtioneuvosto Puh 0295 16001 (Vaihde) Faksi 09 160 33123 valtiovarainministerio@vm.fi www.vm.fi Y-tunnus 0245439-9

Esityksen vaikutus osallisten verotukseen

Lausuntopyynnön kohteena olevassa asiantuntija-arviossa on katsottu, että koska perintö- ja lahjaverolain 39 §:ssä tarkoitettua perustemuutosta ei voida tehdä enää sen jälkeen, kun 10 vuotta on kulunut perittävän kuolemasta tai, jos perillisasema vahvistetaan vasta perittävän kuoleman jälkeen, perillisaseman vahvistamisesta, niin palautusvelvollisuutta kohtuullistettaessa tulisi voida ottaa huomioon palautusvelvollisen maksettavaksi jäänyt perintövero.

Valtiovarainministeriö katsoo, että palautusvelvollisuuden sovittelu olisi puheena olevissa tilanteissa tarkoituksenmukainen ja toimiva keino, jos riittäviä kohtuussyitä katsotaan olevan olemassa. Valtiovarainministeriö jättää valiokunnan harkintaan, ottaako valiokunta näkökohdan huomioon mietinnössään.

Perustemuutoksen oikaisuaikaa ei kaavailla muutettavaksi edellä mainitun, mm. muutosverotusten määräaikojen yhtenäistämistä koskevan lainsäädäntöhankkeen yhteydessä. Toisaalta muihin muutosverotuksen määräaikoihin verrattuna pitkää 10 vuoden määräaikaa ei ole aiheellista nykyisestä pidentääkään.

Osastopäällikön estyneenä ollessa
hallitusneuvos Tarja Jääskeläinen

Lainsäädäntöneuvos Jukka Vanhanen